Ratvikåsen barnehage

Ålesund kommune

Årsplan

2026/2027



Open, engasjert og modig

Innhald

Formålet med barnehagen sin årsplan 3
Årsplanen sin funksjon 3
Barnehagen sitt samfunnsmandat 4
Organisering av de kommunale barnehagene i Ålesund 5
Ratvikåsen barnehage 6
Barnehagen vår 6
Visjon 7
Verdier 8
Barnehagen sitt innhold 8
Barnehagen sine satsingsområder 11
Barns medvirkning 14
Samarbeid 15
Samarbeid mellom hjemmet og barnehagen 15
Samarbeid mellom barnehagen og andre aktører 16
Taushetspliktplikt, opplysningsplikt og avvergeplikt 17
Overganger 17
Når barnet begynner i barnehagen 17
Overganger i barnehagen 18
Overgangen mellom barnehage og skole 18
Barnehagen som pedagogisk virksomhet 19
Planlegging 19
Vurdering 20
Dokumentasjon 21
Tilrettelegging av det allmennpedagogiske tilbudet for barn som trenger ekstra støtte 22
Arbeidsmåtene til barnehagen 23
Progresjon 25
Fagområdene 26
Årshjul 42
Kilder 43

Formålet med barnehagen sin årsplan

Årsplanen er et arbeidsverktøy for barnehagepersonalet og dokumenterer barnehagens valg og begrunnelser.
(Rammeplan for barnehagen - innhold og oppgaver, 2017, Kap.7, s. 37).

Barnehagen er en pedagogisk virksomhet der innholdet skal planlegges og vurderes. Barnehagens pedagogiske arbeid skal være begrunnet i Barnehageloven og i Rammeplanen. Med utgangspunkt i Rammeplanen skal barnehagens samarbeidsutvalg fastsette en årsplan for den pedagogiske virksomheten.

Det utarbeides en årsplan for hvert barnehageår i hver barnehage. Årsplanen publiseres på nett og sendes ut digitalt til alle foreldre og foresatte når den er fastsatt. Årsplanen ligger til grunn for videre arbeid med planer for kortere og lengre tidsrom, og for ulike barnegrupper ved behov.

Årsplanen sin funksjon

Årsplanen skal synliggjøre hvordan barnehagen omsetter barnehageloven i praksis, og arbeider målrettet for å sikre det pedagogiske arbeidet. Ifølge rammeplanen har planlegging av barnehagens innhold og arbeid flere funksjoner:

- Personalet får grunnlag til å tenke og handle systematisk i det pedagogiske arbeidet.
- Det gir kontinuitet og progresjon for enkeltbarn og barnegruppen.
- Synliggjør barnehagens tolkning og realisering av rammeplanen.
- Gir utgangspunkt for refleksjon og utvikling av virksomheten.

Barnehagens årsplan er også et viktig dokument for eier og myndighetenes oppfølging og tilsyn med barnehagen. Den er nyttig å bruke i samarbeid med foresatte og andre samarbeidspartnere.

Barnehagen sitt samfunnsmandat

Barnehagen skal i samarbeid og forståelse med hjemmet ivareta barnas behov for omsorg og lek, og fremme læring og danning som grunnlag for allsidig utvikling.

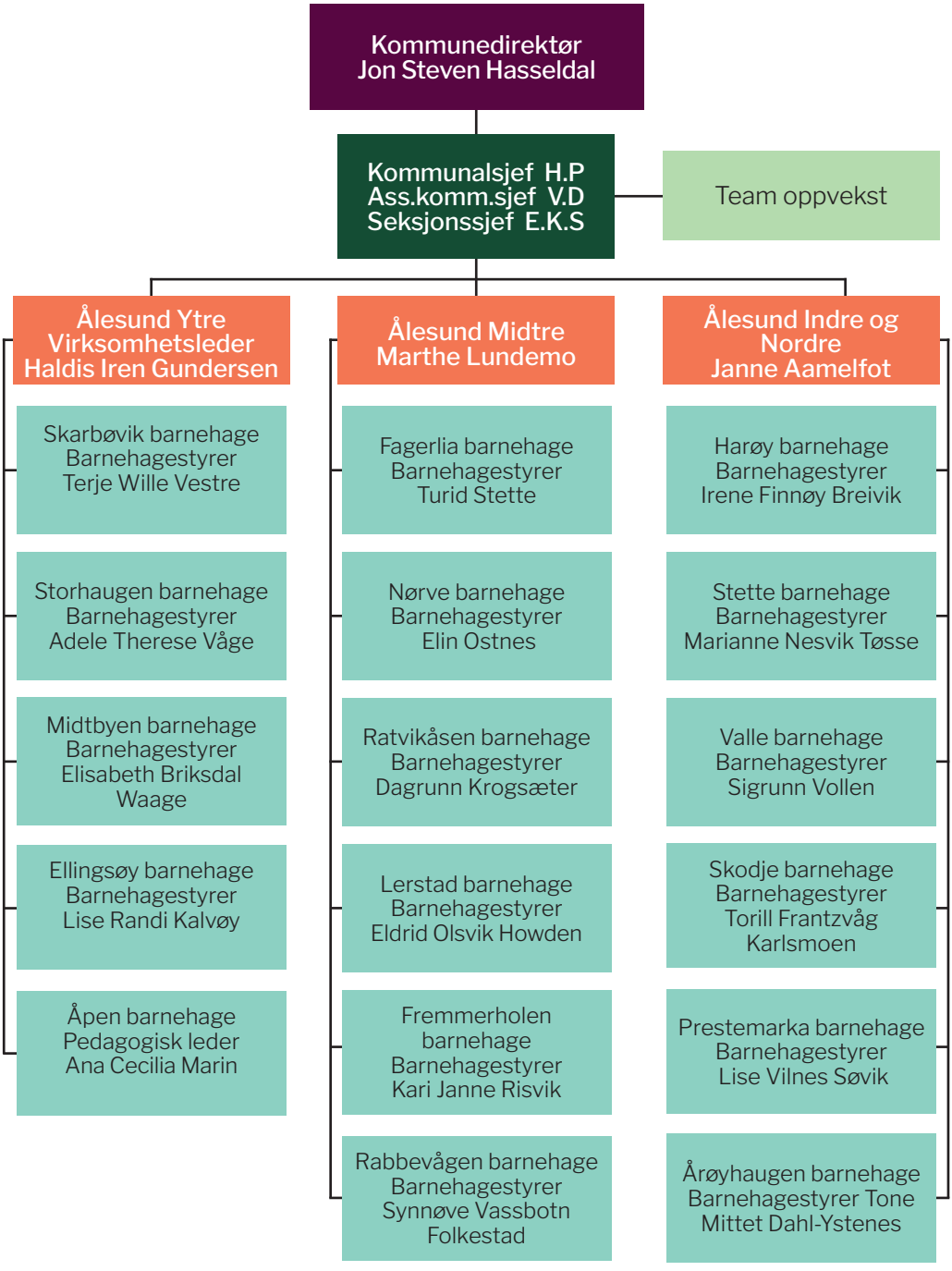
Barnehagen skal bygge på grunnleggende verdier i kristen og humanistisk arv og tradisjon, slik som respekt for menneskeverdet og naturen, på åndsfrihet, nestekjærlighet, tilgivelse, likeverd og solidaritet, verdier som kommer til uttrykk i ulike religioner og livssyn og som er forankret i menneskerettighetene.

Barna skal få utfolde skaperglede, undring og utforskertrang. De skal lære å ta vare på seg selv, hverandre og naturen. Barna skal utvikle grunnleggende kunnskaper og ferdigheter. De skal ha rett til medvirkning tilpasset alder og forutsetninger.

Barnehagen skal møte barna med tillit og respekt, og anerkjenne barndommens egenverdi. Den skal bidra til trivsel og glede i lek og læring, og være et utfordrende og trygt sted for fellesskap og vennskap. Barnehagen skal fremme demokrati og likestilling og motarbeide alle former for diskriminering

(Lov om barnehager, 2005, §1. Formål)

Organisering av dei kommunale barnehagane i Ålesund



Ratvikåsen barnehage

Barnehagen er godkjent for 36 plasser. Vi er 5 barn på Maurene (småbarn) og 10 barn (Pinnsvin) og på Tretoppen 15 barn, flere barn kan komme til gjennom året. Vi deler barnegruppene og tilrettelegger for læring etter alder og utvikling gjennom det pedagogiske arbeidet. Inne har vi god plass og et variert miljø. I april 2023 flyttet vi inn i nyoppusset barnehage.

Vi er så heldige at barnehagen vår ligger nær naturen. Vi bruker Hatlaåsen flittig, og når vi skal til sjøen har vi mange steder vi kan gå. Lekeplassen vår er stor og variert. Vi har en fin skog, marker, asfalt-plass til sykling og en liten akebakke. Vi ønsker at barna skal få mange naturopplevelser i all slags vær gjennom året, både i nærmiljøet og på lekeplassen.

Overordnet tema for barnehageåret er «Språk». Det vil gjenspeiles i utviklingsarbeidet vårt gjennom Regional kompetanseheving.

Personalet

Styrer
Dagrunn Krogsæter, 80% kontor 20% avdeling

Pedagogiske ledere
Marianne Myrvåg Assev, Tretoppen, 100%
Jowita Rusnarczyk-Wachala, Maurene, 100%

Barnehagelærer
Marita Breivik Alvestad, 100%

Fagarbeidere
Ana Ramos, Tretoppen, 100% (1. år barnehagelærerutdanninga i Volda)
Sheena Villar Jensen, Maurene 100%
Veronika Giske, Pinnsvin 100%
Lisbet S. Knutsen, Tretoppen 64%
Mari W. Alnes, Tretoppen 100%
Ine s. Småland, Tretoppen 100%

Assistenter
Rahime, Tretoppen, 20%
Liza, Pinnsvin og Maurene, 33%

Vikarer gjennom året
Ingvild Kalvø, fagarbeider
Kari Veblungsnes, fagarbeider
Shaza, fagarbeider
Simone
Liza

Visjon

Visjon i eigen barnehage:
I Ratvikåsen barnehage skal barna oppleve trygghet og glede i en kreativ hverdag.

Personalet skal jobbe for:
- Forutsigbare rammer i hverdagen
- Tilstedeværende og engasjerte voksne
- Små grupper, god gruppedeling
- God start på dagen, bli møtt med ett smil
- Være gode rollemodeller
- Humor og lek i hverdagen
- At barna får bruke de hundre språkene til å uttrykke seg
- Inspirere barna til å utforske
- Gi tid og tillit til at barna kan utforske selv
- Positiv grensesetting

Barnas perspektiv:
- Barna vet hva som blir forventet av dem
- Får utforske sin kreativitet
- Får opplevelser og utfordringer som er tilpasset alder
- Skal oppleve nysgjerrighet og skaperglede
- Skal møte trygge og omsorgsfulle voksne
- Skal oppleve trygt og godt leke- og læringsmiljø
- Skal oppleve trygt og godt psykososialt barnehagemiljø

Verdier

Ratvikåsen barnehage sitt verdigrunnlag er inspirert av den pedagogiske tenkningen som kommer fra byen Reggio Emilia i Nord-Italia. Grunntanken i denne filosofien er at barn er født med alle muligheter, og er kompetente fra fødselen av. De har rett til å være delaktige i egne liv, og lærer best og mest når lek og aktivitet er indre motivert.

Barnehagen sitt innhold

Innholdet i barnehagen skal være allsidig, variert og tilpasset enkeltbarnet og barnegruppen. Man skal se arbeidet med omsorg, danning, lek, læring, sosial kompetanse og kommunikasjon og språk i sammenheng og samlet bidra til den allsidige utviklingen til barna.
(Rammeplan for barnehagen kap. 3, s. 19)

Omsorg

Rammeplanen sier at omsorg er en forutsetning for at barna skal være trygge og trives, og for at de skal utvikle empati og nestekjærlighet. Vi skal legge til rette for at barna kan knytte seg til personalet og til hverandre. Alle barn skal møtes på en åpen, varm og interessert måte.

Definisjonen på omsorg er å legge egne behov til side for å ivareta andre sine behov. Det er dette vi gjør i barnehagen, vi må være 100 % til stede både fysisk og mentalt for å kunne ivareta barns behov for omsorg. Vi skal hele tiden forsøke å forstå barn sine handlinger og følelsesuttrykk, og møte barna ut fra deres individuelle behov.

Personalet skal arbeide for et miljø som ikke bare gjør barna til mottakere av omsorg, men som også verdsetter omsorgshandlingene til barna. Vi skal være gode rollemodeller for barna, og skape en trygg, rolig og god atmosfære på avdelingene.

Lek

Leken er barn sin livsverdi. Lek og bevegelsen er det barna selv velger å gjøre når de kan. I leken utvikler barn blant annet motorikk, språk, og matematisk kompetanse. Å utvikle sosial kompetanse er en stor del

av lekens pedagogiske funksjon. En lærer for eksempel å vente på tur, å sette grenser for seg selv, å ta omsyn til andre sine grenser, å tåle motstand og frustrasjon, å ta initiativ, og å lete etter løsninger.
Den viktigste leken er den barna selv tar initiativ til, og som er fri fra voksne sin styring. Der leken i seg selv er det viktigste, prøve ting en kanskje egentlig ikke tør, og der en kan være i flyt-sonen og oppleve mestring og tro på at man kan.

Selv om den barnestyrte leken er viktig, er de voksne sin rolle likevel aktiv. Vi skal hjelpe barna med konfliktløsing, hjelpe de som strever med å komme inn i leken, og se til at alle får være med å bestemme. Da må vi være nær barnas lek hele tiden, så nær at vi kan høre hva de prater om, se kroppsspråk og dynamikken i gruppa. Vi skal ha kunnskap om ulike leke former, og hvordan vi kan legge til rette for variert lek inne og ute.

Danning

«Barna skal støttest i å uttrykke synspunkt og skape mening i den verda de er en del av. Gjennom samspill, dialog, lek og utforsking skal barnehagen være med og sørge for at barna utvikler kritisk tenking, etisk vurderingsevne, evne til å yte motstand og handlingskompetanse, slik at de kan bidra til endringer» (R.pl. 2017s. 21).

Ut fra det Rammeplanen sier, kan vi se danning som en forberedelse til å bli en aktiv deltaker i et demokratisk samfunn, og i eget liv.

Ratvikåsen barnehage skal derfor bidra til at barna forstår og lærer verdier og normer som er viktige for fellesskapet. De tilsette skal også støtte identitetsutviklinga og den positive selvforståelsen til barna.
For å ivareta viktige dannings prosesser, er lek, - barna si livsverd - helt sentral.
Danning skjer hele tiden, i alle situasjoner. Danning skjer både i barnehagen, hjemme, hos familie, slekt og venner, i fritidsaktiviteter, via media, med mer.

Læring

Læring skjer på mange plan.

I Ratvikåsen barnehage er trygge relasjoner en forutsetning for læring, og grunnleggende i vårt læringssyn og barnesyn. Alle barn og foreldre skal ha ett trygt og godt barnehagemiljø, bli tatt på alvor, og møtt ut fra sine egne behov. Læring er også den enkelte sin kognitive

prosess, og personalet skal tilpasse utfordringer og stimulering ut fra barnet sine individuelle forutsetninger. Læring er også samarbeid og kommunikasjon, til dømes å lete etter løsninger sammen, og å teste ut ulike ideer.

Hverdagen vår består også mye i rutinesituasjoner. Vi skal spise frokost, lunsj og frukt, rydde leker, ha samling, og dele oss i grupper. Mange av de potensielle læringssituasjonene skjer i slike overganger og rutine situasjoner. Det er derfor viktig at personalet er relasjons-orienterte, individorienterte og samarbeidsorienterte på same tid, gjennom hele dagen, og klarer å kombinere flere av rammeplanen sine verdier og fagområde i den daglige kontakta med barnet.

Rammeplanen sier at de tilsette skal anerkjenne og stimulere barnas nysgjerrighet, kreativitet, og vitelyst, og dette skal legges til grunn for læringsprosessene. I Reggio-filosofien er også dette sentralt. Vi skal ikke gi barna alle svarene, men utforske spørsmålene, løsningsforslaga og undringene sammen med barna i prosjektarbeida våre. Kanskje fins det ikke bare en rett måte? Eller kanskje må vi prøve oss fram mange gangar til vi finner akkurat det rette svaret?

Vennskap og fellesskap

I barnehagen lærer barn byggesteinene som trengs for å danne vennskap. Noen barn får en «bestevenn» i barnehagen, men de fleste bytter lekekamerater ut fra alder, modning og interesser. Vi skal ha fokus på at selv om en har en bestevenn, kan en også være lekekamerat med flere. Det er inkludering som skal være i fokus, og de tilsette må være aktive og nære for å vite hvordan de skal legge til rette for sosialt fellesskap for alle barn.

I barnehagen skal alle barn oppleve å være viktige for fellesskapet, og være i positivt samspill med barn og voksne. Vi skal mellom annet samtale med barna om samhandling, støtte barna i å sette egne grenser og respektere andre sine grenser, støtte barna i å ta andre sitt perspektiv, se en sak fra flere sider, og sette ord på følelser, opplevelser og meninger.

Rammeplan for barnehagen er tydelig på at de tilsette skal forebygge, stoppe og følge opp diskriminering, utestenging, mobbing, krenkinger og uheldige samspillsmønster. Dette krever et tett samarbeid med

foreldrene, og pedagogiske ledere skal rådføre seg med styrer dersom de ser tegn på slike situasjoner. Styrer eller pedagogisk leder kontakter foreldrene etter behov, avtaler et møte, utveksler observasjoner og synspunkt, og blir enige om veien videre. Det skal også være tydelig for foreldrene at de kan komme til oss når det er noe de lurer på, og bli tatt på alvor. Ingenting er for stort eller smått til å ta en samtale om, vårt felles fokus skal være det beste for barna!

Barnehagen sine satsingsområder

Utviklingsarbeid

Kollektiv kompetanseutvikling (SSK) Profesjonelle voksne – trygge barn

Ratvikåsen barnehage deltar i Ålesund kommunes satsing på styrket kollektiv kompetanseutvikling (SKK). Dette er et samarbeid mellom barnehagene, kommunen og Dronning Mauds Minne Høgskole, med mål om å videreutvikle kvaliteten i barnehagetilbudet gjennom felles læring, refleksjon og utviklingsarbeid.

Barnehageåret 2026-2027 er oppstartsfasen for satsingen. Gjennom året skal det utvikles gode rammer for samarbeid og kompetanse-utvikling, med fokus på språk, trygt og godt barnehagemiljø og leder-utvikling. Vi ser frem til å være en del av dette arbeidet og hvordan det kan bidra videre i vårt kvalitetsarbeid.

Språkplan Ålesund kommune 2025

I Ratvikåsen barnehage bruker vi **Livet&Sånn**, et opplæringsmateriell fra Helsedirektoratet som er en del av folkehelsearbeidet i kommunene. Programmet retter seg mot barna, hjemmet og barnehagens ansatte, og gir verktøy for livsmestring, helse og trivsel.

Miljøfyrtårn

Ratvikåsen barnehage er miljøfyrtårnsertifisert.

I vår barnehage skal vi:

- Ha fokus på gjenbruk, kildesortering og materiell fra naturen.

Her er en oversikt over det miljøpedagogiske arbeidet i Ratvikåsen barnehage.

Tema	Kort beskrivelse av det miljøpedagogiske arbeidet med barna – dagens status	Miljøtiltak i barnehagen
Overordnet	• Lære hvordan vi tar vare på naturen og miljøet rundt oss.	• Involvere foreldre i barnehagens miljøsatsing og følge opp tiltak vi gjør i barnehagen.
Psykososialt miljø i barnehagen	• Ha fokus på hvordan en snakker til og med hverandre. • Nulltoleranse for mobbing og krenking.	• Egen pedagogisk plan for barnegruppen med mål i periodeplan.
Fysisk miljø ute og inne	• Miljøuke 1 gang i året	• Barna hjelper til med å holde barnehagen ryddig og ren både ute og inne
Avfallshåndtering	• Barna kildesorterer i merket avfalls-dunker. • Barna leverer papp, papir, glass og metall til avfallsplassen ved hentestasjonen i barnehagen.	• Synlige avfallsdunker dunker. • Delta i avfallshåndtering i hjemmet med ekstra fokus i miljø uka.

Tema	Kort beskrivelse av det miljøpedagogiske arbeidet med barna – dagens status	Miljøtiltak i barnehagen
Gjenbruk	• Bruk av naturmateriale og gjenbruks materiell i formingsaktiviteter. • Egne kostymer til karneval.	• Samarbeid med foreldre når det gjelder gjenbruksmateriell. • Barna sanker selv i naturen.
Bærekraftig kosthold/matsvinn	• Gjøre barna bevisst på matsvinn. • Selvplukk på sesongbasert frukt og bær. • Minidrivhus som vi høster fra. • Frukt og grønt til måltidene.	• Lage mat fra grunnen av. • Lære hvordan vi tar vare på mat og bruke rester. • Forske på holdbarhet og rett temperatur. • Høste fra egne plante kasser og bærbusker.
Energi og vann	• Bevisstgjøring rundt energi og vannbruk. • Slå av lys i rom som ikke er i bruk. • Stenge vannet etter håndvask.	• Få kunnskap om energi og vann generelt. • Videreformidling og oppfølging til hjemmet på tiltak vi gjør i barnehagen.
Annet	• Ta vare på naturen, insekt og småkryp.	• Lage insekthotell.

Barns medvirkning

Barnehagen skal ivareta barnas rett til medvirkning ved å legge til rette for, og oppmuntre til, at barna kan få uttrykke sitt syn på barnehagens daglige innhold, jf. Lov om barnehager kap II- §3, grunnloven §104 og FNs barnekonvensjon artikkel 12 nr.1. Ifølge rammeplanen kapittel 4 skal barnehagen være bevisst på de ulike uttrykksformene til barna og legge til rette for medvirkning på måter som er tilpasset alder, erfaring, de individuelle forutsetningene og behovene til barna.

(Rammeplan for barnehagen, kap. 4, s. 27)

Å medvirke handler om å sette spor etter seg, og å være en aktiv deltaker i eget liv. Barna skal medvirke til å skape rammene de lever i hver dag, ut fra egne forutsetninger. Samarbeid med foreldrene er også en sentral del i å legge til rette for barn sin medvirkning i barnehagen.

Det viktigste i barn sitt liv er lek. Derfor er å legge til rette for variert og skjermet lek, ut fra barns interesser og utvikling, noe av det viktigste vi kan gjøre for å legge til rette for barnas medvirkning.

Å være lyttende, sensitive voksne er avgjørende for at barn skal kunne medvirke i hverdagen. Barn bruker mer enn verbalspråk for å uttrykke følelser og ønsker. Men aktive, lekende og samtalende voksne må vi også være, samtidig som vi er lyttende og sensitive. Vi skal praktisere anerkjennende kommunikasjon og en autoritativ voksenrolle. For at barna skal bli sett, hørt og tatt på alvor, må vi bruke leken aktivt til å utøve denne voksenrollen.

Alle barn skal oppleve at «min mening ble hørt og tatt på alvor, selv om jeg kanskje ikke fikk det som jeg ville denne gangen». Eller at «mine ideer har materialisert seg i et flott byggverk av treklosser i samarbeid med lekekompisen og en voksen, og at det kan stå til neste dag for å leke videre». Eller vi tar bilde slik at vi husker hvordan det var bygd. Reggio Emilia- filosofien er en viktig del av hvordan vi arbeider for å ivareta barns rett til medvirkning i barnehagen

Samarbeid

Samarbeid mellom hjemmet og barnehagen

Samarbeidet mellom hjem og barnehage skal alltid ha barnets beste som mål. Foreldrene og barnehagepersonalet har et felles ansvar for at barnet skal trives og utvikle seg.
(Rammeplan for barnehagen kap 5, s. 29).

For å sikre samarbeid med hjemmet, skal hver barnehage ha et foreldreråd og et samarbeidsutvalg.
Foreldrerådet består av foreldre/foresatte til alle barna og skal fremme deres felles interesser og bidra til at samarbeidet mellom barnehagen og foreldregruppen skaper et godt barnehagemiljø.

Samarbeidsutvalget (SU) skal være et rådgivende, kontaktskapende og samordnende organ. Samarbeidsutvalget består av foreldre/ foresatte og ansatte i barnehagen, slik at hver gruppe er likt representert. Barnehagens eier kan delta etter eget ønske, men ikke med flere representanter enn i hver av de andre gruppene.

Barnehageeier skal sørge for at saker av viktighet blir lagt frem for foreldrerådet og samarbeidsutvalget.

I Ratvikåsen barnehage består foreldrerådet av alle foreldre/foresatte som har barn i barnehagen. Foreldrerådet kan ha møter der de tar opp saker etter ønske fra foreldrene. Personalet kan være med dersom foreldre/foresatte ønsker dette. Leder for foreldrerådet er foreldrene sine representanter i SU.
Foreldrerådet kan ha ansvar for tilstelninger, dugnader og møter gjennom året. SU er et rådgivende, kontaktskapende og samordnet organ. Det er to representanter fra foreldrene og to representanter for personalet i tillegg til styrer. Eier kan være representert, men ikke med flere enn i hver av de andre gruppene.

Samarbeidsutvalget skal godkjenne barnehagens årsplan.

Samarbeidsutvalget 26/27 i Ratvikåsen barnehage

Foreldrerepresentanter:
Fra Pinnsvin: Jacqueline Meng, vara: Maria Kristina Vevang

Fra Tretoppen: Christoffer Wennersberg, vara: Håkon Jarl Bergersen

Personalrepresentanter: Mari W. Alnes og Veronika Giske

Styrer: Dagrunn Krogsæter møter fast som eierrepresentant og virksomhetsleder Marthe Lundemo møter ved behov.

I tillegg har vi i Ratvikåsen barnehage:
- Foreldremøte om høsten.
- Besøksdager for nye barn og foreldre i juni.
- Tilbud om foreldresamtalar 2 ganger pr år.
- Periodeplaner, prosjektplaner, ukeplaner, månedsplaner og månedsbrev.
- IST.
- Årshjul med oversikt på planleggingsdager med mer.
- Tett dialog med foreldre i det daglige, barnas beste skal være i fokus!

Samarbeid mellom barnehagen og andre aktører

Regjeringen forventer at kommuner og fylkeskommuner arbeider målrettet for en felles kultur for samarbeid på tvers av tjenestene for å gi barn og unge som trenger det, et helhetlig tilbud. Godt tverrfaglig samarbeid handler om at ulike fagmiljøer arbeider sammen og ser tilbudene til barn og unge i sammenheng.
(Meld.St. 6, 2019-2020, s. 6).

I Ålesund kommune samarbeider barnehagene tverrfaglig med ulike aktører som for eksempel PPT, Barneverntjenesten, helsestasjoner, skoler m.m.
Andre samarbeidsaktører spesielt for Ratvikåsen er Ålesund brannvesen, bibliotek, Hatlane skole og SFO, og Hatlane omsorgssenter.

Taushetsplikt, opplysningsplikt og avvergeplikt

Barnehageloven § 44 pålegger taushetsplikt om forhold de ansatte i barnehagen blir kjent med gjennom sin stilling (jf. Fvl. § 13). Taushetsplikten er en viktig forutsetning for at barnehagen skal bli informert om opplysninger i forhold til familieforholdene til barn som kan være avgjørende for opphold, trivsel og utvikling i barnehagen.

Barnehageloven § 22 pålegger ansatte i barnehagen, uten hinder av taushetsplikt, å gi opplysninger til barnevernstjenesten når det er grunn til å tro at det finnes mishandling av barn i hjemmet eller andre former for alvorlig omsorgssvikt, også kalt meldeplikt. I tillegg skal man gi opplysninger til barnevernstjenesten når man blir bedt om det. Ifølge straffelovens generelle bestemmelse om avverge, §196, er enhver forpliktet til å søke å avverge en straffbar handling eller følgene av den, på et tidspunkt da det fremdeles er mulig, og det fremstår som sikkert eller mest trolig at handlingen er eller vil bli begått. Den generelle avvergingsplikten gjelder også ansatte i barnehagen.

Alle ansatte i barnehagen har godkjent politiattest.

Overganger

Når barnet begynner i barnehagen

Barnehagen skal i samarbeid med foreldrene legge til rette for at barnet kan få en trygg og god start i barnehagen. Barnehagen skal tilpasse rutiner og organisere tid og rom slik at barnet får tid til å bli kjent, etablere relasjoner og knytte seg til personalet og til andre barn. (Rammeplan for barnehagen kap. 6, s. 33).

Vi i Ratvikåsen barnehage har besøksdager fra slutten av mai for nye barn. Her kan barn og foreldre bli kjent med personalet, avdelingene og barnehagen.

Overganger i barnehagen

Personalet skal sørge for at barnet og foreldrene får tid og rom til å bli kjente med andre barn og anna personale når et barn bytter gruppe.
(Rammeplan for barnehagen kap. 6, s. 33).

Barna er på ny gruppe fra nytt barnehageår 1. august., og i juni, for de barna som skal bytte gruppe internt. Barna er på sin nye gruppe 1-3 timer en gang i uka. Kortere tid i starten, lengre når vi nærmer oss ferie.

Overgangen mellom barnehage og skole

Barnehagen skal i samarbeid med foreldrene og skolen legge til rette for at barnet kan få en trygg og god overgang fra barnehage til skole, og eventuelt til skolefritidsordningen
(Rammeplan for barnehagen kap. 6, s.33).

I Ålesund kommune er det utarbeidet en plan for overgang fra barnehage til skole som alle de kommunale barnehagene følger.

alesund.kommune.no/barnehage-og-skole/barnehage/overgang-fra-barnehage-til-skole-og-sfo/

I Ratvikåsen barnehage følger vi Ålesund kommune sin gjeldende handlingsplan og rutine for overgang mellom barnehage og skole. Foreldrene til førskolebarna får informasjon om skolestart på foreldremøtet om høsten. Skolestarterne får også invitasjon til neste års høstfest der innhøstingen av grønnsakene de har sådd/poteter som har blitt sett blir brukt på denne høstfesten.

Barnehagen som pedagogisk virksomhet

Barnehagen skal være en pedagogisk virksomhet som skal planlegges og vurderes. Barn og foreldre har rett til å medvirke i disse prosessene.
(Rammeplan for barnehagen kap. 7, s.37).

Ratvikåsen barnehage gir rom for at barn og foreldre/foresatte kan medvirke i disse prosessene. Gjennom brukerundersøkelser, foreldremøter, foreldresamtaler og samarbeidsutvalg får foreldrene anledning til å delta i disse planleggingsprosessene. Vi lar barna medvirke med innspill i hverdagen. Målet med barnehagen som pedagogisk virksomhet er å gi barna et tilrettelagt tilbud i tråd med barnehageloven og rammeplan. Barnehagen har fem planleggingsdager i året, dette for å ivareta planleggingen av det pedagogiske arbeidet.

Planlegging

Barnehagen skal tenke og handle langsiktig og systematisk, og planlegginga må basere seg på kunnskap om barn sin trivsel og allsidige utvikling, individuelt og i gruppe.
(Rammeplan for barnehagen kap. 7, s.37)

Planlegging gir personalet et godt grunnlag for å jobbe langsiktig og systematisk med det pedagogiske arbeidet. Det bidrar til kontinuitet og progresjon, og gir rom for refleksjon og utvikling. Planarbeidet vårt bygger på barnehageloven, rammeplanen, nasjonale føringer, relevant teori og forskning, samt barnehagens årsplan.

I tillegg baserer vi planleggingen på observasjon, dokumentasjon, refleksjon, vurdering og samtaler med barn og foreldre. Hver høst bruker de ansatte tid på å bli godt kjent med barna og kartlegge deres interesser og behov. Etter noen uker starter vi planleggingen av aktiviteter for de kommende ukene og månedene.

Selv om temaer og prosjektarbeid kan være de samme fra år til år, vil innhold, aktiviteter og arbeidsmåter alltid tilpasses den aktuelle barnegruppen og deres interesser og forutsetninger. Refleksjon og vurdering er en viktig del av planarbeidet, og gir et godt grunnlag for utvikling og endring.

Det pedagogiske arbeidet planlegges på avdelingsmøter, ledermøter, personalmøter, planleggingsdager og i den avsatte plantiden for pedagoger og assistenter. I tillegg planlegger vi fortløpende i hverdagen, og justerer planer ved behov.

Alle avdelinger har en ukeplan/månedsplan og periodeplan de jobber etter.

Vurdering

Hovedformålet med vurderingsarbeidet er å sikre at alle barn får et tilbud som er i tråd med barnehageloven og rammeplanen.

(Rammeplan for barnehagen kap. 7, s.38)

Vurderingsarbeidet i Ratvikåsen barnehage skjer på ulike områder. Vi er underlagt tilsyn fra barnehagemyndighet av barna og personalet sine omgivelser knytt til helse, miljø og trygghet. Vi er også pålagt å rapportere på ulike område kvartalsvis (virksomhetsleder og styrer). I tillegg har vi jevnlige risikovurderinger, som danner grunnlaget for prosedyrebeskrivinger, avviksmeldinger og handlingsplaner.

Sist, men ikke minst, er det vi kaller det barnehagebaserte vurderingsarbeidet sentralt. Dette arbeider skjer hver dag, formelt og uformelt, hos de tilsette, både individuelt og i samarbeid.

- Vi tar opp det enkelte barns trivsel og utvikling på avdelingsmøtene, personalmøter og pedagogmøter. Bekymring for barns trivsel eller utvikling blir drøftet med styrer. Styrer og pedagogiske ledere har ansvar for at foreldrene blir involverte på en god måte.
- Alle arrangement skal planlegges og evalueres skriftlig.
- På avdelingsmøtene, pedagogmøtene og planleggingsdagene skal vi blant annet diskutere/reflektere over etiske dilemmaer. Å være bevisst på vår pedagogiske praksis er nødvendig for å videreutvikle den pedagogiske kvaliteten i barnehagen.

- Hver enkelt tilsett har også ansvar for å reflektere over eigen praksis i møta med barna, og jobbe aktivt for å endre praksis for å utvikle kvaliteten i barnehagetilbudet.

Dokumentasjon

Dokumentasjon av det pedagogiske arbeidet skal inngå i arbeidet med å planlegge, vurdere og utvikle den pedagogiske virksomheten. Vurderinger i forhold til trivsel og allsidig utvikling skal dokumenteres når det er nødvendig for å gi et tilrettelagt tilbud. Barn har rett til vern om sin personlige integritet. Foreldre har rett til å se og få utlevert dokumentasjon om egne barn, og til å få slettet eller korrigert opplysninger som er feilaktige eller misvisende.

(Rammeplan for barnehagen kap. 7, s.39)

I Ratvikåsen barnehage gjør vi det slik:
I Ratvikåsen barnehage gjør vi det slik: Pedagogisk dokumentasjon skal brukes til å se ting i et nytt lys. Pedagogisk dokumentasjon skal brukes i samtale med barna, ved å stille de åpne spørsmålene som inviterer til refleksjon sammen med barna og mellom ansatte.

Pedagogisk dokumentasjon består av ulike deler som sammen danner en helhet.

- Observasjon
- Planlegging
- Dokumentasjon
- Refleksjon

Ved å ta for seg de forskjellige punkta, kan en reflektere over det som har skjedd, og om det allerede er en vei videre i læringsprosessen.

Tilrettelegging av det allmennpedagogiske tilbudet for barn som trenger ekstra støtte

Barnehagen skal tilpasse det allmennpedagogiske tilbudet etter barnas behov og forutsetninger, også ved behov for ekstra støtte i kortere eller lengre perioder. Barnehagen skal arbeide målrettet og systematisk for at barn som trenger ekstra støtte får et inkluderende og likeverdig tilbud, og slik være en del av et meningsfullt fellesskap.

Om det er grunn til å tro at barnets behov ikke kan dekkes innenfor det allmennpedagogiske tilbudet, skal barnehagen opplyse foreldrene om retten til å kreve en sakkyndig vurdering av om barnet har behov for spesialpedagogisk hjelp. Barnehagen skal sørge for at barn som mottar spesialpedagogisk hjelp, inkluderes i barnegruppen og i det allmennpedagogiske tilbudet.

(Rammeplan for barnehagen kap. 7, s. 40).

Ålesund kommune jobber for å gi alle barn et likeverdig tilbud med høy kvalitet og god praksis. Et likeverdig tilbud fordrer både tilrettelegginger og lokale tilpasninger av innhold. Dette handler derfor om et godt pedagogisk tilbud og tilpasset omsorg til alle barn. Kvaliteten handler om de opplevelser og erfaringer både barn, foreldre og ansatte har av tilbudet som blir gitt, og blir skapt gjennom samhandling.

I Ratvikåsen barnehage jobber vi kontinuerlig med Barnehagelovens §31 og §37. Den omhandler barnets rett til medvirkning og tilpasset opplæring. Alle barn skal ha lik mulighet til å delta, lære og utvikle seg på sitt nivå.

Arbeidsmåtene til barnehagen

Prosjektarbeid

Ratvikåsen barnehage sitt verdigrunnlag er inspirert av den pedagogiske tenkingen som kommer fra byen Reggio Emilia, i Nord-Italia. Grunntanken i denne filosofien er at barn er født med alle muligheter, og er kompetente fra fødselen av. De har rett til å være delaktige i egne liv, og lærer best og mest når lek og aktivitet er indre motivert.

I tråd med Reggio Emilia filosofien skal barna sine interesser komme til uttrykk i aktiviteter og prosjekt. Det er barna sine interesser, spørsmål og ideer som skal bidra til å drive prosjektarbeidene framover. Ansatte må bruke både deltagende og ikke-deltagende observasjon, i tillegg til samtaler med barna aktivt, for å utforme prosjektene. Det er de ansatte sine oppgaver å utvikle barna sine tanker og ideer til utforskende og lærende aktiviteter, i samsvar med årsplan og rammeplan.

De minste barna uttrykker seg og lærer gjennom bruk av kroppsspråk og sanseinntrykk, og mange av aktivitetene for de minste må derfor fokuseres på å gi barna førstehåndserfaringer og sanseopplevelser.

For hvert prosjekt skal det utarbeides et prosjekthefte, som synliggjør hvilke fagområder man har jobbet med. Heftet skal arkiveres i barna sine permer. Prosjektene skal også henges opp på dokumentasjons-veggen i garderoben etter hvert som de er ferdige, slik det pedago-giske arbeidet blir synliggjort.

De 3 pedagogene

Vi ønsker ikke, og kan ikke, kopiere metodene og arbeidet de gjør i Reggio Emilia. Deres tenking er en inspirasjon og veiviser for oss. De 3 pedagogene, er konkrete arbeidsmetoder vi har tatt til oss fra Reggio Emilia.

Her sier vi litt om hva de 3 pedagogene betyr i vår hverdag:

Den 1. pedagogen: De ansatte

- Vi skal være åpne og nysgjerrige på barnet, spørrende og lyttende. Bli kjent med **BARNET!**
- La også barna bli kjent med **DEG!** Fortell om den gongen du tok fly første gong, om hva du har gjort i helga, om katten/hunden din, og om hven DU er.
- Vi skal være bevisst på hvordan vi utformer det fysiske miljøet. Vi skal vise barna hva muligheter som finnes, og være nær barna i leken både ute og inne.
- De tilsette skal ha fokus på barna.
- Vi skal være tilgjengelige for barna, både fysisk og mentalt. Bruk blikk-kontakt, smil, barnets navn og anerkjenning aktivt, for å bygge relasjoner med alle barna.
- De tilsette skal være bevisst på når tid de skal være aktive/trekke seg tilbake. Husk at barna må få tid til å prøve i eget tempo, men oppmuntres til å hjelpe hverandre.
- De tilsette skal etterstrebe en autoritativ væremåte. Dette forebygger frustrasjoner og konflikter, og skaper trygghet.

Den 2. pedagogen: Barna

- Barn har rett til å medvirke i egen barnehverdag.
- Det er barna sine interesser, spørsmål og ideer som skal bidra til å drive prosjektarbeida frem.
- Barn lærer best når de er aktive og gjør sine eigne erfaringer, i samarbeid med andre barn eller voksne.
- Barn ønsker å være selvstendig, og å være til nytte for andre.
- Vi skal la barna delta aktivt i rutine situasjoner som ryddetid, velge sang-kort i samlingene, rydde koppen og fatet sitt etter måltidene, hjelpe hverandre å kle av/på m.m.

Den 3. pedagogen: Det fysiske miljøet, ute og inne.

- Det fysiske miljøet skal være ryddig og oversiktlig.
- Det meste av leker skal være tilgjengelig for barna.
- Vi skal prøve å skape «rom i romma», gjennom egne lekemiljø.
- Lag gjerne lekemiljøet inspirert av prosjektene som er aktuelle.
- Det er lov å ta med leker fra kjøkkenmiljøet til bil-leken, kanskje er de i bil-leiken på camping og treng mat og kasserolle til å lage seg mat på tur. Dette ser vi dersom vi er tett på leken og følger med på innholdet og samhandlingen i leken.
- Gangen kan brukast til å springe, sile osv. (grovmotoriske aktiviteter).

De tilsette sin praksis skal samsvare med verdiene som ligg til grunn i Reggio-filosofien, i rammeplanen for barnehager, og i denne årsplanen.

Progresjon

Barnehagen skal legge til rette for progresjon gjennom val av pedagogisk innhald, arbeidsmåtar, leiker, materiale og utforming av fysisk miljø. (Rammeplan kap. 8)

Progresjon i barnehagen betyr at alle barn skal utvikle seg, lære og oppleve fremgang. Det er vårt ansvar og legge til rette for varierte leke, aktivitets og læringsmuligheter etter alder og utvikling. Vi skal legge til rette for progresjon gjennom valg av pedagogisk innhold og arbeidsmåter for å nå disse målene. Målene blir konkretisert gjennom periodeplaner og prosjektplaner.

Fagområdene

For hvert prosjekt skal det utarbeides et prosjekthefte, som synliggjør hvilket fagområde man har jobbet med. Dette vil og bli synliggjort i periodeplaner og pedagogisk dokumentasjon på avdeling.

I Ratvikåsen barnehage skal personalet være oppmerksomme på å utnytte de situasjonene som oppstår til å stimulere barns utvikling og læring.

Slik jobber Ratvikåsen med fagområdene:

Kommunikasjon, språk og tekst

Gjennom arbeid med fagområdet skal barnehagen bidra til at barna får utforske og utvikle sin språkforståelse, språkkompetanse og et mangfold av kommunikasjonsformer. I barnehagen skal barna møte ulike språk, språkformer og dialekter gjennom rim, regler, sanger, litteratur og tekster fra samtid og fortid. Barnehagen skal bidra til at barn leker med språk, symboler og tekst og stimulere til språklig nysgjerrighet, bevissthet og utvikling.

(Rammeplan for barnehagen 2017).

- Vi skal bruke dagtavle kvar dag, for å førebu barna på kva som skal skje, og for å stimulere språkutvikling. Vi deler avdelinga i grupper under samlingene, for å gi barna gode forutsetninger til å delta.
- Vi skal ha faste sangstunder.
- Sangleker skal brukes både inne og ute.
- Sang, rim og regler er med på å skape gode felles opplevinger.
- Dette er sosiale aktiviteter som skaper samhold, mestring, glede og viderefører tradisjoner.
- Vi skal bruke måltidene aktivt til samtaler rundt hva som har skjedd i dag, hva som skal skje videre og om tema barna er opptatt av osv.
- Vi skal sette ord på det vi gjør, og hjelpe barna å sette ord på egne ønsker, følelser og tanker.
- Vi skal legge til rette for lesestunder og eventyrfortelling hver dag.
- Samtaler rundt innholdet i bøker og eventyr er en viktig del av lese/ eventyrstunda.

- Det viktigste for å lære å lese når en begynner på skole, er å greie å skille lyder.
- Sang, rim og regler er viktig for å øve opp lettferdigheter.
- For mer avansert lesing er ordforrådet viktigst, derfor vektlegger vi også samtaler, undring og å lese i bøker med mer.

Kropp, bevegelse, mat og helse

Gjennom arbeid med fagområdet skal barna få mulighet til å sanse, oppleve, leke, lære og skape med kroppen som utgangspunkt. Gjennom medvirkning i mat- og måltidsaktiviteter skal barna motiveres til å spise sunn mat og få grunnleggende forståelse for hvordan sunn mat kan bidra til god helse.
(Rammeplan for barnehagen 2017).

- Vi skal legge til rette for balanse mellom aktivitet og hvile.
- Målet med å være ute og på tur, er at barna skal få gode naturopplevinger, bli glade i å være ute, og bli nysgjerrige på ulike naturfenomen.
- Vi skal lære barna tradisjonelle sangleker og regelleker for å motivere til gledefylt og lekende aktivitet, gi felles erfaringer, og bidra til å inkludere alle barn i meningsfylt samspill.
- Vi skal tilby barna næringsrike måltid.
  Et eksempel på hva vi mener med dette er:
  - Brød med grovhetsprosent over 75%.
  - Unngå salt og sukker.
  - Frukt eller grønnsaker til alle måltid i barnehagen.
  - Økologisk og fullkorn så langt det er mulig.
  - Vann som tørstedrikk.
  - Saft og søtsaker kun til spesielle arrangement.
  - Det er ikke anledning til å ta med kake eller is til bursdag i barnehagen. Vi har fokus på barnet sin dag.

Ratvikåsen har i år blitt en frukt og grønt barnehage. Vi vil med dette ha ekstra fokus på frukt og grønt til alle måltider som vi tilbyr i barnehagen.



Kunst, kultur, og kreativitet

I arbeid med fagområdet skal personalet stimulere barnas nysgjerrighet, utvide deres forståelse og bidra til undring, undersøkelser, utprøvinger og eksperimentering. Barnehagen må legge til rette for å videreutvikle barnas kreative prosesser og uttrykk. (Rammeplan for barnehagen 2017).

- Reggio-Emilia filosofien meiner at barn har 100 språk. Men ofte vert barna fratatt 99 av språka. I ytterste konsekvens er det bare skriftspråk og verbalspråk som «teller med». Barna skal derfor få uttrykke seg på ulike måter.
  - Vi skal være lydhøre i forhold til barna sine ulike uttrykk, og **løfte frem ulike uttrykksmåter i hverdagen.**
  - Eksempel **på ulike uttrykksmåter i hverdagen er** sang, dans, drama, utforsking av fysiske fenomen og elementa, teknikk og konstruksjon, digitalt med mer.
  - Vi skal bruke musikk, telling, eller andre metoder til å skape en lekende, men til same tid forutsigbar og strukturert ramme i ryddetida.

- **Prosjektarbeidene** skal gi rom for varierte kreative aktiviteter og materiell.
- Personalet skal også «legge ut spor» for å vekke barna sine interesser for aktiviteter.
  - I forbindelse med markering av jul, karneval, påske osv.
  - For å samle barna sine interesser rundt et tema i et prosjekt.
  - For å føre et prosjekt eller et leketema et skritt videre.
- Vi skal markere tradisjoner og høgtider
- Barna lager sine eigne karnevals kostymer. Vi velger tema som har vært aktuelle den siste tiden.

Natur, miljø og teknologi

Barnehagen skal legge til rette for at barna kan få et mangfold av naturopplevelser og få oppleve naturen som arena for lek og læring. Barnehagen skal legge til rette for at barna kan forbli nysgjerrige på naturvitenskapelige fenomener, oppleve tilhørighet til naturen og gjøre erfaringer med bruk av teknologi og redskaper.
(Rammeplan for barnehagen 2017).

- Målet med å være ute og på tur, er at barna skal ha gode naturopplevelser og bli glade i å være ute i naturen, og bli nysgjerrige på ulike naturfenomen.
- Vi skal lære barna å ta vare på naturen. Vi tar med søppelpose + engangs hansker, og plukker med oss søppel vi finn i naturen.
- Vi skal bruke gjenbruksmaterial i stor grad i kreative prosjekt i lekemiljøa ute og inne.
- Vi planter gulrøtter, poteter, sukkererter med mer i blomsterkassene våre kvart år. Vi gir de vann og næring, og passer på de til vi kan høste og spise det vi har dyrka. Det er de eldste barna som i størst grad er med på dette.
- Vi har også ripsbær, stikkelsbær og solbær på uteområdet. Disse plukker vi og spiser/fryser ned til smoothie.

Antall, rom og form

Arbeid med fagområdet skal stimulere barnas undring, nysgjerrighet og motivasjon for problemløsing. Fagområdet omfatter lekende og undersøkende arbeid med sammenligning, sortering, plassering, orientering, visualisering, former, mønster, tall, telling og måling. Det handler også om å stille spørsmål, resonnere, argumentere og søke løsninger. (Rammeplan for barnehagen 2017).

- Vi skal være bevisste på å bruke et matematisk språk, og legge til rette for matematiske aktiviteter i hverdagen. For eksempel en godt utstyrt konstruksjonskrok er viktig.

- Fundamentale matematikkaktiviteter er:
  - **Forklaring og argumentasjon:** Å kunne grunngi, forklare, resonnere og trekke logiske slutninger.
  - **Lokalisering:** Å finne fram, orientere seg, lokalisering og plassering.
  - **Å skape noe:** Former, figurer, mønster, symmetri, arkitektur og kunst.
  - **Telling:** Å bruke antallsord (mange/få/færrest/like mange/flere enn osv.).
  - **Måling:** Å bruke ulike måleenheter og målesystem (tid, vekt, penger, areal, lengde og volum).
  - **Lek og spill:** Terningspill, puslespill, strategispill og gjemmespill.

Etikk religion og filosofi

Barnehagen skal la barna få kjennskap til fortellinger, tradisjoner, verdier og høytider i ulike religioner og livssyn og erfaringer med at kulturelle uttrykk har egenverdi. Barnehagen skal skape interesse for samfunnets mangfold og forståelse for andre menneskers livsverden og levesett. Gjennom å samtale om og undre seg over eksistensielle, etiske og filosofiske spørsmål skal barn få anledning til selv å formulere spørsmål, lytte til andre, reflektere og finne svar. Slik skal barnehagen bidra til å legge grunnlag for kritisk tenkning og dømmekraft. (Rammeplan for barnehagen 2017).

I Ratvikåsen barnehage skal undring være en sentral del av prosjektarbeidene. Det er barns spørsmål, tanker og ideer som skal drive prosjektene videre.

- Etikk og filosofi handler om å tenke kritisk, logisk og sjølvstendig. Vi skal ta barna på alvor, og være genuint interessert i hva de uttrykker.
- Vi må i størst mulig grad holde oss til barna sine formuleringer, og ikke la oss friste til å foreslå andre og «betre» formuleringer, tolkinger eller meninger.
- Utforsking av omgrep kan være en god start på ei filosofisk samtale.

- Vi markerer Samene sin dag hvert år.
- Vi markerer tradisjoner og høytider.
- Dersom vi har familier med andre tradisjoner og høytider enn de vi har i årsplanen, skal pedagogiske ledere avklare med foreldrene om de ønsker at vi også markerer noen av deres tradisjoner og høytider.

Nærmiljø og samfunn

Barnehagen skal bidra til kunnskap om og erfaring med lokale tradisjoner, samfunnsinstitusjoner og yrker slik at barna kan oppleve tilhørighet til nærmiljøet. Kulturelt mangfold, ulike levevis og ulike familieformer er en del av fagområdet. Gjennom lek og varierte aktiviteter skal barna få erfaring med å lytte, forhandle og diskutere og få begynnende kjennskap til menneskerettighetene.
(Rammeplan for barnehagen 2017).

- Barna skal bli kjent med nærområdet til barnehagen. Vi går turer til Hatlaåsen, Bogeneset, Hatlevika, Ratvika stadion mm.
- Vi samarbeider med Hatlane omsorgssenter, og syng for beboerne der på Lucia-dagen og St. hansaften.
- Vi er så heldige å ha Steinerskolen som nærmeste nabo, de inviterer til skuespill hvart år, og korpset deres spiller på 17. mai.
- Forberedelser til å bli en aktiv deltaker i et demokratisk samfunn er også en del av fagområdet «nærmiljø og samfunn».

Fagområdene

I Ratvikåsen barnehage sitt arbeid med de syv fagområdene jobber vi slik:

FAGOMRÅDE	ALLE SKAL	MAURENE 1-2 ÅR	MAURENE 2-3 ÅR
Kommunikasjon, språk og tekst	• Gjenta kjente sanger og regler, samt introdusere nye. • Faste sangstunder og lesestunder i tillegg til ikke planlagt lesing.	• Bruke peke og billedbøker. • Bruke språket aktivt i alle hverdagssituasjoner. • Bli kjent med lyder og rytme i språket gjennom faste rutiner i samlingen. • Bruke eventyr aktivt gjennom språkarbeid.	• Bruke dagtavle • Eventyr og fortellinger med konkreter. • Øve på å holde oppmerksomheten over litt tid. • Følge enkle instruksjoner.
Kropp, bevegelse, mat og helse.	• Fokus på kosthold, også ved arrangement og høytidsarrangement. • Oppmuntre til å prøve ulike smaker. • Varmmåltid hver uke. • Frukt og grønt til alle måltid. • Turdager.	• Øke gradvis uteaktivitet. • Ha et fysisk miljø inne som gir ulike motoriske utfordringer, tilpasset behov for variert fysisk aktivitet. • Skal oppleve balanse mellom aktivitet og hvile. • Bli kjent med egen kropp og bruke bevegelses sanger. • Så og stelle planter og grønnsaker. • Matrutiner: Sitte ved bordet og kose seg med mat og venners selskap.	• Være mer ute. • Faste turdager. • Lære håndvaskrutiner ved overganger i barnehagen. • Bli kjent med hverdagsrutiner ved måltid og garderobe. • Øve å kle på seg selv. • Øve på fin- og grovmotoriske ferdigheter. • Bevegelsessanger og leker. • Ute i all slags vær til alle årstider.

FAGOMRÅDE	ALLE SKAL	MAURENE 1-2 ÅR	MAURENE 2-3 ÅR
Kunst, kultur og kreativitet	▪ Barna skal få estetiske erfaringer gjennom ulike former og organisert på måter som gir barna anledning til utforsking og progresjon. ▪ Barna skal støttes i å være aktive og skape egne kunstneriske og kulturelle uttrykk.	▪ Bli kjent med tradisjonelle barnesanger, dans og musikk. ▪ Erfaring med enkle rytmeinstrumenter. ▪ Bruke sansene. ▪ Begynne late som om lek.	▪ Få erfaring med ulike rytmer, tone og stemmebruk (høy/lav, mørk/lys) bevegelser, og delta aktivt i sang og musikksamlinger. ▪ Viser interesse for nye sanger. ▪ Har et bevisst forhold til farger, og kan noen farger. ▪ Viser interesse for kunstuttrykk. ▪ Late som om lek ▪ Begynnende rollelek. ▪ Bli introdusert for ulike formings materiell.

FAGOMRÅDE	ALLE SKAL	MAURENE 1-2 ÅR	MAURENE 2-3 ÅR
Natur, miljø og teknologi	▪ Gjøre Turbotråkk til en felles aktivitet for barna.	▪ Skape nysgjerrighet til ulike naturfenomen knyttet til årstider *(blomster, vann, snø, is og insekt).* ▪ Bruke prosjektor til inspirasjon. ▪ Bli kjent med ute-området innenfor barnehagens gjerde. ▪ Oppleve endringer i årstider, *(barna kjenner på elementene).* ▪ Går på turer i naturen og er undrende og utforskende. ▪ Oppleve bruk av viten-skapelige verktøy, f.eks. forstørrelsesglass. ▪ Bruke sansene og opplever endringene i årstidene i all slags vær. ▪ Utforske naturen sammen med de voksne.	Barna blir introdusert for og viser interesse for mer strukturerte turer. Blir godt kjent med barnehagens uteom-råde, befinner seg her (plante og dyr). Så og stelle planter og grønnsaker. Være ute i all slags vær. Bli kjent med natur-materiale Bli kjent med ulikt konstruksjons-materiell Oppleve bruk av vitenskapelige verk-tøy, også digitale.

FAGOMRÅDE	ALLE SKAL	MAURENE 1-2 ÅR	MAURENE 2-3 ÅR
Antall, rom og form		• Bli kjent med barnehagens dagsrytme ute og inne. • Orientere seg ute og inne. • Bli kjent med materiell som puttebokser og klosser. • Utvikle romforståelse. • Utforske matematiske begreper som tall, former og symbol i hverdagen.	• Sortering og underbegrep som kjøretøy, dyr, fisker, fugler, blomster osv. • Øve på å telle. • Øve på å spille spill og puslespill sammen med personalet. • Orienterer seg i rommet, og bruker kroppen og sansene slik at romforståelsen utvikles. Hente to ting. • Blir kjent med proporsjoner.
Etikk, religion og filosofi	• Markere høytider og tradisjoner på ett aldersstilpasset nivå.	• Øve på å si hei, ha det, takk for maten. • Begynnende konfliktløsning: ditt og mitt. • Høflighet, vise hensyn til fellesskapet. • Introdusere for opplevelser og tradisjoner knyttet til merkedager og høytider. • Øve på å vente på tur, dele med hverandre og trøste hverandre.	• Øve på å lytte til andre.

FAGOMRÅDE	ALLE SKAL	MAURENE 1-2 ÅR	MAURENE 2-3 ÅR
Nærmiljø og samfunn	▪ Markere samefolkets dag	▪ Alle ting har sin plass – bidra til felles skapet med å rydde sammen med en voksen støtting. ▪ Kjenne barnehagens lekeområder inne og ute. ▪ Små turer i nærmiljøet. ▪ Barna oppmuntres til å medvirke i sin egen hverdag, ved oppmerksomme voksne. ▪ Familien min.	▪ Vi starter med lengre turer i nærmiljøet når vi har mulighet.

FAGOMRÅDE	ALLE SKAL	PINNSVIN 3-4 ÅR	EKORN 4-5 ÅR	ØRN 5-6 ÅR
Kommunikasjon, språk og tekst	▪ Gjenta kjente sanger og regler, samt introdusere nye. ▪ Faste sangstunder og lesestunder i tillegg til ikke planlagt lesing.	▪ Dagtavle hver morgen. ▪ Prososiale handlinger. ▪ Fokus på rollelek. ▪ Eventyr/ fortellinger med konkreter. ▪ Øve på å holde oppmerksomhet over litt tid. ▪ Følge enkle instruksjoner. ▪ Vi bruker eventyr aktivt i vårt språkarbeid, sanger med rim, og regler gjennom samlingen.	▪ Dagtavle hver morgen. ▪ Sette ord på følelser. ▪ Øve på å holde oppmerksomhet over lengre tid. ▪ Følge instruksjoner med to ledd. ▪ Vi bruker eventyr aktivt i vårt språkarbeid, sanger med rim og regle gjennom samlingen.	▪ Dagtavle hver morgen. ▪ Vennskap/utestenging/ mobbing. ▪ Tekstskaping-start-innhold-slutt ▪ Øve på å holde oppmerksomhet over lengre tid. ▪ Følge instruksjoner med flere ledd. ▪ Vi bruker eventyr aktivt i vårt språkarbeid, sanger med rim og regle gjennom samlingen. ▪ Førskolegruppe med Trampoline, et aktivitetshefte som støtte.

FAGOMRÅDE	ALLE SKAL	PINNSVIN 3-4 ÅR	EKORN 4-5 ÅR	ØRN 5-6 ÅR
Kropp, bevegelse, mat og helse	• Fokus på kosthold, også ved arrangement og høytids-arrange-ment. • Oppmuntre til å prøve ulike smaker. • Varmmåltid hver uke. • Frukt og grønt til alle måltider. • Turdager.	• Fast utetid hver dag. • Påkledning. • Være med på matlaging. • Vaskerutine før mat, aktiviteter og ellers når det er nødvendi. Hvorfor vaske hender. • Matrutine: Sitte ved bordet og kose seg med mat og venners selskap. Rydde etter måltid. • Påkledning og utkledning (rutine i garderobe) kle på seg selv. • Øver på en del motoriske aktiviteter, som finmotorikk, grovmotorikk *(klipping, balan-sere, klatre opp på huska selv).* • Øver på bevegelsesleker og sanger. • Deltar i uteliv i all slags vær og til alle årstider.	• Fast utetid kvar dag. • Kutte grønn-saker og andre ingredienser • Vaskerutine før mat, aktiviteter og ellers når det er nødvendig. Hvorfor vaske hender. • Matrutine: Sitte ved bordet og kose seg med mat og venners selskap. Rydde etter måltid. • Påkledning og utkledning (rutine i garderobe) kle på seg selv. • Bli mer sjølv-stendig på en del motoriske aktiviteter, som finmotorikk, grovmotorikk (klipping, balan-sere, blyantgrep, klatring). • Øver på bevegelsesleker og sanger. • Deltar i uteliv i all slags vær og til alle årstider.	• Fast utetid hver dag. • Førstehjelp • Delta i måling/ veiing, følge oppskrift ved matlaging. • Vaskerutine før mat, aktiviteter og ellers når det er nødvendig. • Matrutine: Sitte ved bordet og kose seg med mat og venners selskap. Rydde etter måltid. • Påkledning og utkledning *(rutine i garderobe*) kle på seg selv. • Beherske en del motoriske aktivi-teter, som fin-motorikk, grov-motorikk *(klip-ping, balansere, blyantgrep, klat-ring)* • Øver på beveg-elsesleker og sanger. Regel-leker. • Deltar i uteliv i all slags vær og til alle årstider.

FAGOMRÅDE	ALLE SKAL	PINNSVIN 3-4 ÅR	EKORN 4-5 ÅR	ØRN 5-6 ÅR
Kunst, kultur og kreativitet	▪ Barna skal få estetiske erfaringer gjennom ulike former og organisert på måter som gir barna anledning til utforsking og progresjon. Barna skal støttes i å være aktive og skape egne kunstneriske og kulturelle uttrykk. ▪ Karneval med egenproduserte drakter.	▪ Får erfaringer med ulike rytmer og bevegelser, og deltar aktivt i sang – og musikksamlinger. ▪ Viser interesse for nye sanger. ▪ Har et bevisst forhold til farger, og kan navngi noen farger. Viser interesse for kunstuttrykk. ▪ Rollelek. ▪ Bli introdusert for ulike typer formingsmateriell og teknikker.	▪ Lage egne karnevalkostymer. ▪ Lære ulike tradisjonelle sangleker. ▪ Har et visst repertoar av barnesanger, og deltar aktivt i sang – og musikksamlinger. ▪ Kan navngi et godt utvalg av farger. ▪ Bli introdusert for og jobber med ulike typer formingsmateriell og teknikker. ▪ Er aktiv i rollelek, og kan uttrykke ønsker og behov i forhold til materiell som barnet trenger i leken. ▪ Plante og stelle gulrøtter, sukkererter.	▪ Lage eigne karnevalkostyme (januar/ februar) ▪ Har et godt repertoar av barnesanger, og kan ytre ønsker og behov i forhold til sang og musikk. ▪ Kunne bruke ulike typer formingsmateriell og teknikker og uttrykke ønsker og behov i forhold til dette. ▪ Er aktiv i dramalek, og kan uttrykke ønsker og behov i forhold til materiell som barnet trenger i leken. ▪ Plante og stelle gulrøtter, sukkererter og poteter.

FAGOMRÅDE	ALLE SKAL	PINNSVIN 3-4 ÅR	EKORN 4-5 ÅR	ØRN 5-6 ÅR
Natur, miljø og teknologi	• Gjøre Turbotråkk til en felles aktivitet for barna. • Så og plante nyttevekster til våren.	• Barna blir introdusert for grunnleggende erfaringer med å vise respekt for naturen – vi øver på å rydde opp etter oss på tur, kildesorterer, vi setter insekter vi ser på tilbake der de kommer fra. • Blir introdusert for kunnskap om naturens mangfold, natur og dyreliv. • Er nysgjerrige på eksperimenter med naturfenomener og fysiske lover. • Øver på å lage konstruksjoner av ulike materialer. • Oppleve bruk av vitenskapelige verktøy, også digitale.	• Barna får grunnleggende erfaringer med å vise respekt for naturen –vi øver på å rydde opp etter oss på tur, kildesorterer, vi setter insekter vi ser på tilbake der de kommer fra. • Har gryende forståelse av naturens mangfold, og har litt kunnskap om natur og dyreliv. • Er nysgjerrige på eksperimenter med naturfenomener og fysiske lover. • Får kjennskap til menneskets livssyklus. • Øver på å lage konstruksjoner av ulike materiale • Være med å bruke av vitenskapelige verktøy, også digitale. • Ansvar for å sortere plast, papir, og restavfall.	• Barna har grunnleggende erfaringer med å vise respekt for naturen – de vet at vi rydder opp etter oss på tur, vi kildesorterer, vi setter insekter vi ser på tilbake der de kommer fra. Vet noe om allemannsretten. • Har forståelse av naturens mangfold, og har litt kunnskap om natur og dyreliv. • Er nysgjerrige på eksperimenter med naturfenomener og fysiske lover. • Har en gryende forståelse av bærekraftig utvikling. • Har kjennskap til menneskets livssyklus. • Kan lage konstruksjoner av ulike materialer. • Være med å bruke ulike kilder som internett til å finne informasjon/inspirasjon. • Bruke ulike vitenskapelige verktøy, også digitale, kunne uttrykke ønsker og behov i forhold til dette.

FAGOMRÅDE	ALLE SKAL	PINNSVIN 3-4 ÅR	EKORN 4-5 ÅR	ØRN 5-6 ÅR
Antall, rom og form		▪ Sortere etter farger og mønster. ▪ Mengder og størrelser *(mye/lite, stor, mellom/liten).* ▪ Leker og eksperimenterer med tall, mengde og telling, får erfaring med ulike måter å uttrykke dette på. ▪ Hente tre ting. ▪ Vise med fingrene hvor gamle de er. ▪ Leker med mønstre på eget initiativ. ▪ Øver på å spille spill med voksen. ▪ Vet hvor ting er, og kan rydde med henvisninger fra voksen. ▪ Orienterer seg i rommet, og bruker kroppen og sansene slik at romforståelse utvikles: på oppfordring, gå til et bestemt sted i rommet.	▪ Sortere etter former. ▪ Lære navn på ulike geometriske former. ▪ Leker og eksperimenterer med tall, mengde og telling, får erfaring med ulike måter å uttrykke dette på. ▪ Leker med mønstre på eget initiativ. ▪ Kan spille spill med litt hjelp av voksen. ▪ Sorterer etter størrelse, form og farge. ▪ Vet hvor ting er, og kan rydde med enkle henvisninger fra voksen. ▪ Orienterer seg i rommet, og bruker kroppen og sansene slik at romforståelsen utvikles.	▪ Lære navn på ulike måleenheter. Øve på å måle lengde, vekt, ta tiden, mm. ▪ Leker og eksperimenterer med tall, mengde og telling, får erfaring med ulike måter å uttrykke dette på. ▪ Har en begynnende forståelse for grunnleggende matematiske begreper. ▪ Leker med mønstre på eget initiativ. Kan spille spill uten voksen. ▪ Sorterer etter størrelse, form og farge. ▪ Har romforståelse, og kan orientere seg godt i omgivelsene. ▪ Vet hvor ting er, og kan rydde på selvstendig vis.

FAGOMRÅDE	ALLE SKAL	PINNSVIN 3-4 ÅR	EKORN 4-5 ÅR	ØRN 5-6 ÅR
Etikk, religion og filosofi	▪ Markere høytider og tradisjoner på ett alders-tilpasset nivå.	▪ Markere høytider og tradisjoner.	▪ Markere høytider og tradisjoner for barn med annen kulturbakgrunn/ religion enn det som er tradisjo-nelt norsk.	▪ Delta i for-beredelser av samene sin dag.
Nærmiljø og samfunn	▪ Delta i av-gjørelser som gjelder deres hverdag.	▪ Bli kjent med ulike tradisjo-ner og levesett ▪ Kunne greie å orientere seg i nærområdet	▪ Synge på Hat-lane omsorgs-senter på Lucia og St. Hansaften. ▪ Bli kjent med ulike tradisjoner og levesett. ▪ Få kunnskap om Samefolkets dag gjennom bilder, fortellinger og konkreter.	▪ Synge på Hat-lane omsorgs-senter på Lucia og St. Hansaften. ▪ Reise på turer i og utenfor nærområdet. ▪ Gi barna erfaring med hvordan man kan påvirke i ett fellesskap. ▪ Bli kjent med egen skole og SFO. ▪ Lære å ferdes i trafikken.

Årshjul 2026/2027

MÅNED	AKTIVITET/INFORMASJON
AUGUST	**Barnehageåret startar 3. august.** **Planleggingsdag:** Fredag 14. august – barnehagen er stengt.
September	**Planleggingsdag:** Mandag 21. september – Barnehagen er stengt.
Oktober	Haustferie i skulane: Veke 41.
Desember	Barnehagane er stengt julaften og nyttårsaften, og ifølge gjeldande vedtekter kan barnehagen bli stengt i romjula dersom det er færre enn 20% av plassane som vert nytta, basert på kartlegging av behov.
Januar	**Barnehagen åpner 4. januar.**
Februar	**Planleggingsdag:** Fredag 12. februar – barnehagen er stengt. **Vinterferie i skulane:** uke 8
Mai	**Planleggingsdag:** Fredag 7. mai - barnehagen er stengt. Mandag 17. mai - barnehagen er stengt.
Juni	**Planleggingsdag:** Mandag 14. juni – barnehagen er stengt.
Juni	
Juli	Feriestengte barnehagar uke 27,28 og 29; 05. juli-25. juli.

Etter gjeldende vedtekter skal kommunale barnehager holde stengt i tre uker om sommeren, som hovedregel de tre siste ukene i juli. Hvilke uker det holdes stengt skal fremgå av barnehageruta. Alle barn må ta ut fire uker ferie i perioden 15.06.–14.08.

I forbindelse med jul og påske skal barnehagen kartlegge behovet for å kunne gjøre lokale tilpasninger i åpningstiden. Dersom kartleggingen viser at færre enn 20 prosent av plassene benyttes, vil barnehagen bli stengt.

Barn som skal begynne på skolen, eller som av andre grunner ikke skal gå i barnehagen det kommende barnehageåret, må avvikle all ferie innen 31.07.26.

Barnehagene har fem studie- og planleggingsdager i løpet av et barnehageår. Studiedagene er felles for flere barnehager i kommunen. Planleggingsdagene er individuelle dager for den enkelte barnehage. Stengte dager legges inn i IST.

Kilder

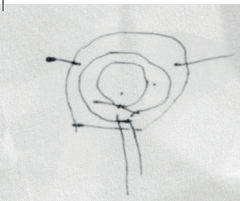
Rammeplan for barnehagen: *udir.no/laring-og-trivsel/rammeplan-for-barnehagen/*

Barnehagelova: *https://bit.ly/2yd6svp*

Stortingsmelding nr 6: *regjeringen.no/no/dokumenter/meld.st.-6-20192020/id2677025/*

FN`s berekraftsmål: *fn.no/Om-FN/FNs-baerekraftsmaal*

Barnekonvensjonen: *fn.no/om-fn/avtaler/menneskerettigheter/barnekonvensjonen*






Kontaktinformasjon

Besøksadresse:
Ratvikåsen barnehage, Hatlaskaret 19, 6016 Ålesund

Telefonnummer:
Tretoppen: 476 20 647 / 906 36 417
Maurane: 948 82 027

Styrer: 926 28 811
E-post:
dagrunn.krogsaeter2@alesund.kommune.no

www.alesund.kommune.no




Miljøfyrtårn®

